

IKKERTEN

FORSIDEBILDET

Lundasjøen en vinterdag i 1938. Bak brygga ser vi noe av taket og murpipa til stua på Odden. Fotografert og utlånt av Trygve Lund.

REISEBREV FRA LIBANON

Av Sturla Leirvik

Hallo, alle leserne av KIKKERTEN. Skal fortelle litt om livet her nede i Libanon.

Kom hit 24. mai etter en opplæringsperiode på Gardermoen. Grunnen til at jeg tok dette oppholdet må vel sies å være litt eventyrlyst, samtidig som en fikk muligheter til å se litt av andre verdensdeler.

Jeg jobber i Norbatt der jeg hører til Pionertroppen som er en del av Stabskompaniet. Pionertroppen ligger på Pihøyden ca. 1 mil utenfor Ebel Es Saqi.

Hovedkvarteret til Norbatt er i Ebel Es Saqi, som er en mindre by med ca. 1.500 innbyggere. Ellers i Norbatt-området har vi byer som Kaukaba, Ferdiss, Hebariye, Rashaiya og Kefar Hamam.

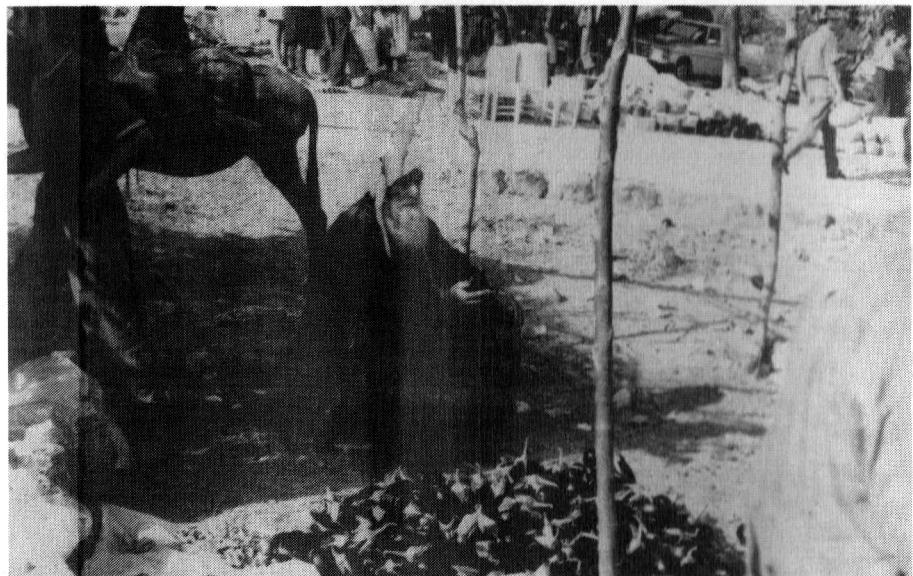
Like utenfor området til Norbatt ligger Marjayong. Det er den byen som major Haddad, leder av DFF, hadde tilholdssted i. Han ligger også begravet der og det er oppsatt en statue av ham.

Et transportmiddel som fortsatt er vanlig i Libanon. Foto: Sturla Leirvik.

Personell fra Norbatt har vanligvis ikke adgang til å reise til Marjayong. Jeg har vært der en gang i forbindelse med innkjøp av matriell, og da ble det tid til å se seg om. Hadde med en lokal innbygger, som jobber for Norbatt, som veiviser.

Ca. 3 km utenfor leiren til Pitroppen har vi Tall Qeizi markeds plass. Der er det mye liv og røre hver tirsdag. Der møtes innbyggerne fra områdene omkring og selger hverandre geiter, sau er og andre jordbruksprodukter.

En gammel mann selger levende kyllinger på markedsplassen Tall Qeizi.
Foto: Sturla Leirvik.

Dessuten er det mye juggel å få kjøpt. Det foregår alltid slakting på markedsdager. Slakterne passer på at blodet fra dyrene renner mot Mekka. Som dere forstår er vi i et muslimsk område.

Arbeidet mitt i Pionertroppen er å holde styr på verktøy og matriell, samt å skaffe tilveie det som trengs av forbruksmatriell. Det er ikke alltid så enkelt, da det er mangel på det meste. Det er derfor nødvendig å ta fantasien til hjelp for å gjøre det beste ut av det lille en har til rådighet.

Ellers har jeg i samarbeid med Ing.off. ansvaret for Ing.off.-lagret som skal forsyne hele bataljonen med alt fra spiker og maling til piggråd. I tillegg er jeg også på forskjellige oppdrag, både av sivil og militær karakter.

Slaktedag på markedspllassen Tall Qeizi. Foto: Sturla Leirvik.

Pitroppen driver med anleggsarbeider som veibygging, anlegg for vann og kloakk, nybygg av hus og forskjellige vedlikeholdsoppdrag.

En må heller ikke glemme en av hovedoppgavene som er minesøking. Alle områder som det skal foregå arbeid i, skal minesøkes før arbeidet settes i gang.

Av operative oppgaver betjener vi en Op (observasjonstårn) og en mobil Cp (sjekkpunkt). Op's oppgave er å observere alt som foregår i området. Ved Saqi Alfa har også Op-laget utsyn når det trengs forsterkninger i forskjellige situasjoner. Op-laget rykker også ut ved noe som kalles Medivac. Det er når det trengs assistanse når folk har gått seg fast i minefelt, eller at folk er skadet og det kan være fare for miner. Op-laget har også veiklarering hver morgen på en ca. 2 km lang strekning.

Den mobile Cp er bemannet hver tirsdag, når det er markedsdag. Da blir alle sivile avkrevd taskara, eller identiteteskort, for å få lov til å passere. I tillegg blir det tatt stikkprøver i bilene.

Det er ikke alltid at alle er like villige til å vise identiteteskort, og det hender ofte at gemyttene kommer i kok hos de sivile. Men når de har fått rast fra seg, går det som regel bra til slutt. Sivilbefolkningen er ellers hyggelige og pratsomme. Men det finnes flere grupperinger der også, slik at de er i innbyrdes krig med

En del av vareutvalget på Tall Qeizi, markedspllassen som ligger ca. 3 km utenfor Pitroppleiren. Foto: Sturla Leirvik.

hverandre.

Håper at dette har gitt et lite inntrykk av hva vi steller med i Norbatt. Vil i alle tilfeller underskrive på at det har vært en opplevelse å få være her, og at jeg ikke angrer på at jeg tok turen hit da muligheten bød seg.

SKØYTELØP PÅ STORTJØNNA

Av Malfrid Lund

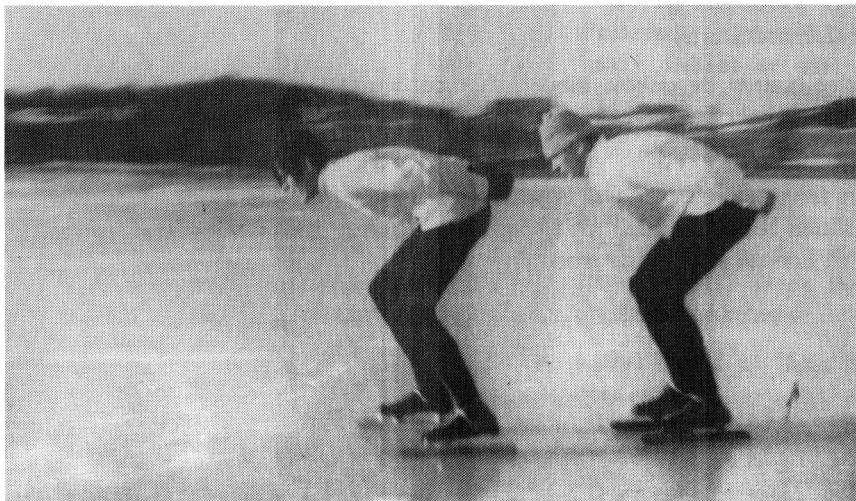
En kveld jeg satt og kikka på gamle bilder, kom jeg over et bilde fra Stortjønna. Den lå som et smørøye midt på Lund. Ungene gikk og gledde seg til det skulle bli kulde, for da ble det fin "skeis-is" der.

Stortjønna var vakker å se på; men som vi ble fortalt, var den litt farlig med et slikt "gjøssbotten" som den hadde.

Når vinteren kom og det ble kulde så isen ble tykk nok, var det rene "Bislett" og skøyteløp. De ivrigste var nok Arnlinn og Jan Erik, som vi ser i aksjon på bildet.

Barna på Lund var fulle av idéer og at de hadde det artig var ikke farlig å forstå. Ja, slik gikk dagen, med lek, moro og skole.

Ingen fritidsproblemer der. Artig å tenke på, når en blir gammel og grå.

Skøyteløp på Stortjønna i 1963. Fra v.: Arnfinn Normann og Jan Erik Lund. Bildet er utlånt av Malfrid Lund.

Lettvint og sikkert

POSTSPAREBANKEN banken på postkontoret

LIASTØA

Av Hermod Storøy

I følge Nærøy bygdebok, bind II, har det vært bosetning i Liastøa fra ca. 1790. De første beboere ser ut til å ha vært bygselelmann under Lian eller Lundeli, som det het den gang.

Den første selleier er Ole Andreassen, som i 1871 får kjøpe eiendommen av Christian Nilsen Lundeli for 100 spd. Ole Liastø døde i 1890. Den 13. mai 1890 ble så Liastø solgt på dødsboauksjon.

Liastøa på Liabogen, fotografert våren 1947. Bildet er utlånt av Ivar Storøy.

Høystbydende Haagen Hartviksen Dyrvik, fikk tilslaget tor kr. 1.010,- Auksjonskjøpet er listeut ved Namdal Sørensentrøveri den 7. oktober 1891. Haagen bodde i Liastøa som ungkar inntil han 10. januar 1897, giftet seg med min mormor Ingeborg Pedersdatter Lundellid. Hun hadde fra før datteren Emma, som senere ble min mor.

Ved testamente av 26. mai 1917, skulle eiendommen tillalle min mor når den lengstlevende av Ingeborg og Haagen var død.

Haagen Edward Henricken og Ingeborg Oline Pedersdtr. i stua i Liatstøa. Bildet er tatt ca. 1915 og er utlånt av Marianne Letvik.

Min mor og far ble gift i 1919 og bodde i Liastøa til 20. mai 1948, da de flyttet til Skogtun på Smines.

I 1951 kjøpte jeg Liastøa av dem og har siden stått som eier.

Dette får være nok om eiendomsforholdene. La oss se på hva eiendommen omfatter. I etterfølgende tekst bruker jeg Støa som navn.

Yttergrenser: Rett linje fra X i svart flekk i berget - like ovenfor flomålet - ca 100 m aust for Burmannhammaren. Derfra i rett linje til

X i berget på toppen av Vasslikrona. Derfra en kort linje til et X som angivelig skal ha stått i bergtrappen rett ovenfor buret i Vasslian. Dette X har det ikke vært mulig å finne. Derfra i en rett linje til X i fjell på Vatberget i Båtsvika. I tillegg kommer nederste del av Liadalen som er kjøpt til som slåtteteig i siste halvdel av forrige århundre. Her er skog og grunn skilt ad, slik at skogen fortsatt tilhører Lian.

Om eiendommens beskaffenhet må det sies at den er bratt og kupert. Men det er frodig og skogen vokser godt.

Vi hadde alltid to kyr, fire-fem sauer og et x antall høner. Gris var det alltid i tjøset sommerhalvåret.

Den bratte og kronglete utmarka var ikke særlig egnet som havning for kyrne. Etter gammel avitale hadde derfor Støa beiteren i Lian, hvor dei var berre av god

kvalitet over et stort område. Slik jeg har forstått det, men aldri sett skrevet, skulle Lian som motytelse for beiteretten ha: Fri lunningsplass for tømmer på Støaberga.

Rett til nausttomt på Båtsvikstranda. Nausttomta er stedfestet til like vest for Slokkoholet. Det ligger en gammel båt velvet på stedet. "Krestian-veien" - stien fra Liadalen til Slokka, skal være den gamle sjøveien hans Krestian Nilsen Lundelid. Men jeg har aldri hørt snakk om, eller sett spor etter naust på stedet ved Slokkoholet.

Jordveien i Støa var oppdelt og tungvint. I selve Støa var det slåtteng og ein eller to potetåkre. I Slokka slåtteng og åker. Liadalen og Båtsvikstranda var begge slåtteteiger. Leieslått i Lian - i Baklia - og Litj-Purkvika forekom også. All avling måtte bæres heim på ryggen. På Liadalen var det utløe og her ble høyet stappa i sekker og hatt heim. Om vinteren når det var snøføre, ble det brukt kjelke. I min barndom ble kumøkka trilla i trillebår fra Støa og til Slokka. Først etter at det igjen ble folk og hest i Lian, ble det vanlig å låne "Laila" for å kjøre ut gjødsla.

Potetonna i 1930 sitter ennå tydelig fast i minnet. 1930 var varmsommeren som trønderne snakket om helt til 1980. Det året hadde far tatt opp et nyland på ca. 1 mål i Slokka, hvor det var satt potet. I tillegg var det satt ca. et 1/2 mål i Støa.

Emma og Olav Støs fotografert ca. 1919. Bildet er utlånt av Ivar Støs.

Untatt på Støahaugene ble det aldri for tørt, hverken i Slokka eller Støa. Det varme og drivende veret ga en imponerende potetavling. Far var på Salsbruket på anleggsarbeid den høsten. Ivar Haagen (den første Ivar) og jeg ble satt i gang med å hjelpe mor med å ta opp poteten. Som 8 års guttunge må jeg nok innrømme at alt mulig annet syntes mer interessant enn å ta opp potet. Men det var ingen bønner - poteten først. Heimbæringa var det Cornelius Vassli som tok hånd om. Han møtte opp hver ettermiddag. Strisekk med fem bøtter poteter ble lagt i meisa og slik gikk transporten att og fram mellom Slokko og Støa til alt var kommet i hus.

Ivar Haagen og Hermod fotografert på Kolvereid i 1934 under Ivar's konfirmasjon.
Bildet er utlånt av Ivar Storø.

vatn. Her vart melka satt til kjøling om sommeren. Du viss likhet med oljekrukka til enka i Sarepta - du så aldri det minke samme kor

Husa i Støa var forholdsvis små, men det var i tallet ni av dem. Begynner vi nede ved sjøen, var det først naustet. Det stod intil bergveggen til venstre nedi selve klipa. Der inne stod sekstringen; der hang garn og sjøbruk av ymse slag. Der ble færingen satt inn når far var i skogen om vinteren.

Opp i trappen til høyre, stod det en mindre naustsjå - med en kaistump på utsida og en gangvei av tre med garnheng på framsida. Der stod bark-karet og en stamp for lysing av fisketran. Jeg kan aldri huske at den ble tømt noengang. Lukker jeg øynene og trekker pusten, kan jeg ennå kjenne odøren av den stampen.

Oppom naustet stod et lite hus som vart kalla Meikhuset. Det var kledd med torvtak og var bygd over et oppkomme med klart kaldt

mye du øste.

Oppå bakken stod stua med tverrenden mot sjøen. Foran stua stod to store rogner som mor hadde planta en 17. mai i tidlig ungdom. No ligg begge rognene nede - men det fantes blomster på den ene av dem senest i sommer (1990).

Til venstre for stua, bortunder trappen, stod buret, det hadde torvtak. Bakom stua stod det et kombinert vedskjul og eldhus.

Høgt og fritt, utsett for vær og vind, stod fjøset oppe på berget til høyre. Om vinteren, på holkeføre, var fjøsveien litt av en prøvelse.

På Liadalen var det utløe. Sommerfjøset stod øverst opp i Slokka. Det var forøvrig det huset som stod lengst etter fraflyttinga i 1948. Det var mye plunder med å holde tette tak, kan jeg huske.

Hva levde så folk av på en slik plass?

Etter gammelt mønster var det naturalhusholdning. Av jorda fikk de poteter og grasavlinger. Kyrne ga melk og smør, sauene kjøtt og ull til klær. Sjøen ga matfisk og en må nok regne med at en vesentlig del av kontantene kom fra fisket.

Fra så langt som jeg kan huske tilbake, var far i tømmerskogen om vintrene. Mest hos Bangdalsbruket. Vinteren 1935 ble det drevet i egen skog. Skogsarbeidet opphørte i 1936 da han begynte på Sminesbruket.

Om sommeren hadde vi alltid ut laksnot på Båtsvikstranda. Ett eller kanskje to år hadde vi også laksnot i Burmannhammen. Ingen av valdene var "stor-vald". Jeg har en gammel notisbok fra barndommens dager. I den er det mange tegninger og tekst av ymse slag. Bl.a. er det et oppsett over laksefisket i 1934. Regnskapet viser at det ble tatt 29 stk laks med en samlet vekt på 168,7 kg. Den største laksen var på 11,5 kg. Jeg har også et regnskap fra 1943, da det var jeg som passa nota. Dette regnskapet viser at det i perioden 24/6 - 16/7 ble tatt 19 laks med en samlet vekt på 45,3 kg, største laksen var 5,5 kg. Den største fangst i en gang, i ei not, som jeg kan huske, skriver seg fra enten 1929 eller 30. Da hadde 20 - 25 laks gått i nota. Det aller meste var smålaks.

Ikke alt som gikk i nota var salgbar vare, som f. eks. da Petrine hekta seg fast på landgarnet. Petrine var fødd i 1863 og bodde i stua si i Juvika. I min barndom var ho godt "flakkfør" både til lands og til vanns. Til vanns brukte ho ei pram som no kalte for "høna si". En dag ho var på tur austover langs landet fra Båtsvika, skulle ho ta beitvegen over laksnot landgarnet. Nå høyde det slik at dei ene dræret under prama hadde siept i framkant og dragenden snuett seg under føtene på landgarnet. Den sot Petrine godt "forankra" og kom hverken att

eller fram. Hvor lenge ho satt der, huskes ikke - men ho satt der ihvertfall da far kom for å "færra nota". Ho var nok ikke helt blid da, ho ymta frampå om at det burde ha vært forbud mot å sette slike hindringa i sjøen.

En annen gang fant far ei geit som hang fast etter horna i et sildgarn som hang til tørk i naustvala. Geita var like god - men det var ikke garnet.

Én historie om laksnot og fangst stammer fra krigens dager, enten fra 1941 eller 42. En dag med vest-nordvest kuling kom det ei hornmine drivende rundt Haranesodden og opp på Liabogen. Der hekta ho seg til å begynne med fast i laksnota på Stranda. Lensmannen ble varslet om den uønskede fangsten og han varsla igjen tyskerne på Rørvik. Jeg fikk streng beskjed om å holde meg borte fra nota intil videre. Om ettermiddagen sleit mina seg laus og rak opp i stranda. Der lå ho å dunka i steinene uten at noe skjedde. Etter kvart ble mina med floa opp og ved utfall vart ho liggende tør.

Dette var en fredag og først mandag kom tyskerne for å sprengje mina. Det var "stafjæra" sjø da de kom, så det ble slått en lang wire fast på mina og etter den vart ho slepa til sjøs. Særlig ømfintlig kunne ikke mina være. Mina vart så slepa

til et sted ca. 300 m rett øst for Ørnvikskjæret. Det er en 90 - 100 favners dyp der! Johan Lian (Skage) og jeg bega oss opp i Ophaugen ovenfor Støa for å sjå når mina ble sprengt.

Først kom en mektig sjøsprut høgt tilværs - så falt et tungt drønn. Lufttrykket av detonasjonen var merkbar der vi stod. Vi ble så enige om å ta færingen og ro ut for å sjå om det kom opp fisk som var drept av trykket. Som tenkt så gjort. Vi rodde ut. Men det var nok flere som hadde samme tanke - og etter hvert kom det ut fem-seks båter. Da vi kom ut på sprengningsstedet var det ingen ting å sjå. Men så begynte det å skje. Den ene store urenen etter den andre kom opp, samt en mengde småuer, men ingen "gåfisk". Ved samlet opptelling etter

Ivar Størø og hunden Trygg, fotografert ca. 1940 av Håkon A. Guntvedt.
Bildet er utlånt av Ivar Størø.

endt fangst kan jeg huske at vi kom til tallet 105 store uerer. Ett stort rødt flak med småuer lå tilbake da vi forlot valplassen.

Olav Storø siste gangen han var i Liastøa. Bildet er tatt helt på slutten av sekstitallet av Hermod Storøy.

Etter at Støa ble fraflyttet i 1948 har stedet forandret seg en del. For det første har bekken tatt igjen sitt gamle opprinnelige leie og renner nå ned i den gamle bålstøa. I forbindelse med dette har bekken gravd ut hele den gamle sjøbakken, mesteparten av den gamle stuetopta og helt bort til tomta etter buret. På sin ville ferd har bekken tatt med seg stein og grus ned til fjæra hvor bålstøa er blitt uigjenkjennelig. Men ennå stikker det frem eldgamle lunnstokker med dype merker etter utallige ut- og oppsett av båter - lunner som har vært der så lenge jeg kan minnes.

Bekkefaret som gikk nedover haugen med utløp på Støaberget, har nok en eller annen bruker laget for lenge siden. Årsaken har vel vært å hindre graving i bålstøa.

Skogen har også tatt tilbake mye av det som var dyrket mark, både på heimjorda og på slåtteteigene. Der hvor det var slåtteng i 1947 er det i dag stort sliptømmer.

Jeg er "austafer" i Støa en eller flere ganger hvert år og kommer til å gjøre det så lenge formen holder. Det rare er at for hver gang jeg kommer tilbake, så er det

som om traværet har vart bare et øyeblikk. Men det er da tross alt over 42 år siden jeg sov min siste natt på kjøkkenloftet i Støa. Mye vatn har runnet gjennom Liastøbekken siden da.

SNART JUL ATT

Av Alf Oddvik

Når det nærmar seg jul, kjem ofte tankane inn på jula med eg enno var born. Lenge før jul, gradvis auke i travel rørsle, som ein ir, som mest låg i lufta. Vi som var born merka det slik at huset tok til å liksom leva tidelegare på morgenon enn vanleg, og spaninga vaks liksom etter kvart.

Bi tid før jul vart det alltid slakta ein gris, den skulle være kjøttmaten vår eit heilt år. Det var om å gjæra at grisens år skulle være den feitaste av alle grisane i grenda. Det var spanande å ha noko stort å skryte av.

Etter slaktardagen kom det liksom ei spanande lukt i husa. Rull, pølser, syltflesk og mykje anna godt, skulle lagast til. Det tok til å lukta jul.

Det lakka og lei. Mor og far tok til å stå tidleg opp om morgenon. Hossar, vottar og ikkje for å gløyme, labbar som vi alle brukta den tida, skulle strikkast og lagast til. Og ettersom dagane nærma seg meir og meir jul, steig spaninga. Julveden var og eit ekstra kapitel som peika mot den store høgtida.

Julehandelen! Vi hadde som oftast ikkje så mange kroner å handla til jul for, men aldri hadde vi for lite mat. Hugsar ein gong spesielt. Far var i ulage før jul, med omsyn til julehandelen. Det hadde vore særskilt om fisken utover ettersumaren og hausten. Tørfisk hadde vi og lite av å selja. Far visste mest ikkje si arme råd. Han var i trist humør. Men mor trøysta han: "Du skal sjå, Hans, det vert vel ei råd." Dagen kom då far måtte gjæra innkjøp til jul. Han hadde berre tjuefem kroner å handla for. Då kom mor med femti kroner, som ho hadde gøynt over heile sumaren, når ho selde smør og ost. Har aldri sett far så glad, nokon gong. Det rann ei tåre nedover kinnet åt far den gongen. Syttifem kroner var ein brukbar sum på den tida.

Klokka tre julafstan, var dagen alt teke til å fylla oss med ro, hugnad og fred. Etter middagen, som oftast var "kjøttmelli", og som skulle være unnagjort, med oppvask og alt til seinast klokka tre, skulle alle ha ein heller lang kveld.

Klokka fem, elier rundt det, var vi samla kring bordet i stova, som var dekt med mykje godt. Men først hadde vi andakt. Vi song julesongar og far las evangelia for kvelden. Mor og far heldt bøn. Herlege minner å ha med seg gjennom livet.

BARNE SIDER.

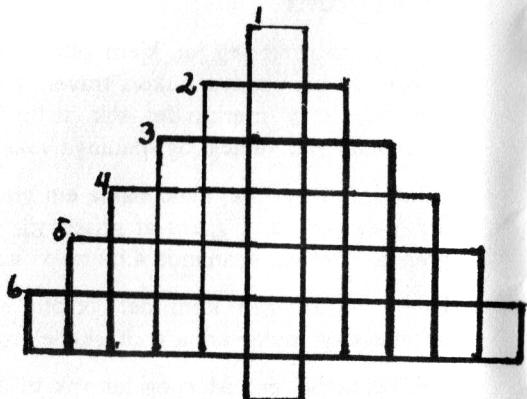
KAN DU LØSE DENNE OPPGAVEN ?

Loddrett:

1. Hva skal denne figuren forestille ?

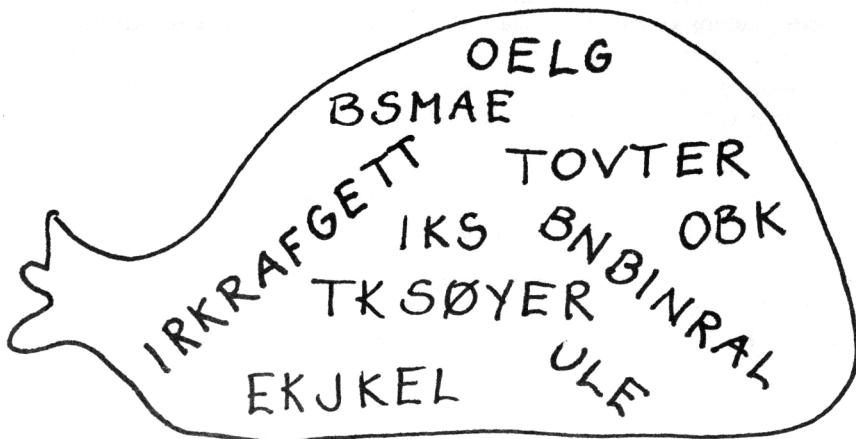
Vannrett:

2. Høytid.
3. Noe vi pynter juletreet med.
4. 25. desember.
5. Julebakst som er kokt i smult.
6. Noe alle barn liker å bake.

HVA HAR JULENISSEN MED TIL OLEMANN ?

Flytt litt på bokstavene så ser du hva det er.

JULEKNASK VI KAN LAGE SELV

Fylte dadler

Ta steinene ut av dadlene. Legg inn en bit marsipan i stedet for steinen. Klem godt til, men la marsipanen være synlig som en smal stripe.

Marsipanmus

Trill en kule av marsipan. Form kulen som en mus. Lag ører og hale som du fester til kroppen. Dypp nesen i smeltet sjokolade. Til øyne bruker vi korinter eller kakepyntkuler.

Marsipanpinnsvin

Lag kroppen av en marsipankule som du klemmer flat på undersiden. Til hode bruker du en mokkabønne. Piggene er mandelstrimler.

Valnøttkule

Lag en marsipankule. Pynt den med en halv valnøttkjerner.

Julenisse

Trill en kule av marsipan som skal være hodet til nissen. Farg litt av marsipanen rød og lag lue til nissen. Lag øyne og munn av kakepynt.

Bamse

Trill en kule som skal være hodet til bamsen. Bruk mokkabønner til ører. Nesen er en korint og øynene er av kakepyntkuler.

Så var det mykje rart under julestreet. Kan enno hugse ein del av gåvene som eg fekk. Omlag fem år gammal fekk eg ei eske full av bokstavar, små og store, heldt så smått på å læra meg å lese. Eit anna år fekk eg eit sekstota skarptroll, som krabba og gjekk når ein trekte opp fjøra. Og eit år ein bil. For ein fest det var.

Det var sedvane at vi var i julelag hos grannane og dei hos hos. Det var gildt. Ein kunne ha skreve mykje om det. I dei seinare åra har den skikken kome på avvegar. Er det eit tap? Eg trur det. Etter mitt syn sveisa det grannelaget godt saman.

Så lat oss halda jul, saman med jula sitt sanne budskap; BARNET I KRYBBA.

GOD JUL!

NYHET FRA 1/3-90

STARTkonto

9 %

**FOR DEG MELLOM
0-18 ÅR**

**SPAREBANKEN
MIDT-NORGE**

DOBBELKVARTETTEN

Av Birger Normann

Dobbelkvartetten på trappa til skolen. Bildet er tatt engang i slutten på førtiåra.

Sittende fra v.: Peter T. Lund, Helge Lund, Alf Oddvik og Trygve Lund. Stående fra v.: Frits Saksen, Håkon A. Guntvedt, Vilhelm Walentinsen, Jøran Lund, Øistein Nordsjø, Kalf Otterbekk, Brynjar Grøtting og Birger Normann. Bildet er utlånt av Ingebjørg Lund.

Bildet skal forestille den såkalte dobbelkvartetten som ble startet i 1946, med Øistein Nordsjø som leder og dirigent.

Vi fikk da innøvd en del sanger og kom til og med så langt at vi underholdt på noen fester.

Øvelsene ble for det meste holdt i skolen, men også en del hjemme hos medlemmene.

Men levetiden ble ikke så lang for dobbelkvartetten, etter to-tre år ble vi enige om å slutte. Grunnen var vel den at det var vanskelig å få til øvelser, da flere av medlemmene for det meste var borte på arbeide.

VED TRONGFJORDVASSDAMMEN

I 1970-åra var det veldig lite elg i markene her omkring, og det var såleis stuslig å drive elgjakt.

Et minne fra den tida står å lese i hytteboka på Lundasetran:

VED TRONGFJORDVASSDAMMEN

Eg sit på post den lange dag
og ventar elg kvar stund,
og framom fjellet menn i jag
med karabin og hund.

Det knepp i kvist så eg skvett i
og rettararma ut.

Det var ein sau - la børsa bli
og hald deg roleg gut.

Kor bles det frå, skal tru eg no
kan verme kjelen litt?
Ein kaffekjeft så varm og god
vil klårne synet mitt!

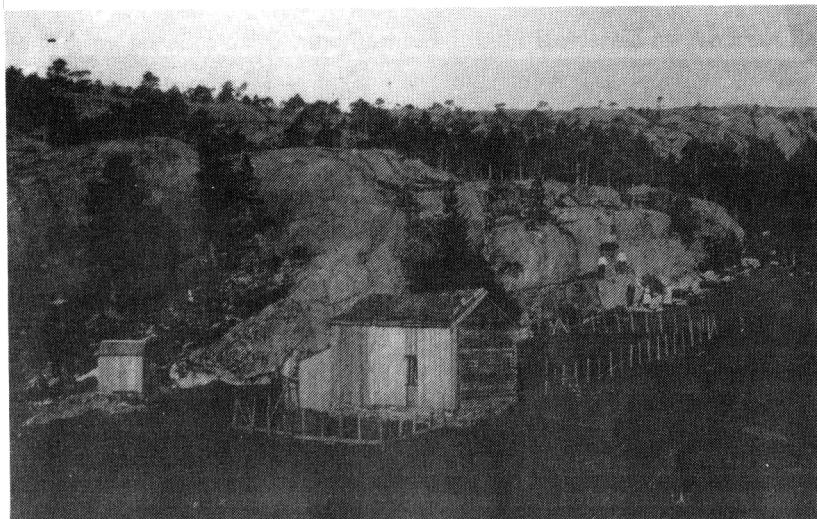
Bruk røykfri ved, ver snåp, ver still,
her er det knapt om tid;
kan hende just ved dette bil
han lurer seg forbi.

Mot kveld når eg er kald og stiv
kjem slitne menn forbi.
"Vælkommen kara. Sjer dokk liv?"
"Nei. Far frå Adams tid!"

SMÅVIKA

Av Trygve Lund

Det var Anton Pedersen Lund, ein son av Peder Arntsen, som i 1892 rydda og bygde seg ein buplass for seg og huslyden i Småvika. Han kom da frå Hommelvika ved Salvatnet, der dei hadde budd i ti år og der fire av borna var fødd.

Småvika i 1916. Huset og fjøset er bygd i lag. Bildet er utlånt av Ingebjørg Lund.

Anton kjøpte eit stabbur i Buøya som vart frakta heim og oppsett. Det vart just ikkje så romleg eit husvær: Eitt rom som tjente både som kjøken og dagleg oppholdsrom og eit lågt loft over stua som var soverom for borna. Eit tilbygg av reisverk til inngang med trapp opp til loftet var dei ytre rom, og heilt ut til vestre ende vart det eit lite fjøs med plass til eit par geiter.

Og slik stod huset utan synleg vedlikehald fram til dei første etterkrigsåra. Da vart det med kommunens hjelp sett opp eit lite uthus med plass for geita og litt tor og ymse som gjerne skulle vera i hus. Vidare vart det lagt panel på stua ny murpipe vart oppsatt og småspiling her og der. Det vart lagt inn elektrisk lys i 1948. En liten potefåker ga vel avling nok til huslyden - dei fleste åra da.

Slik omrent var den ytre ramma omkring det liv som dei tre kvinnene, som i 1904 flytta frå Haraneset og inn i det vesle husværet i Småvika, hadde å by fram.

Ved eige arbeid prøvde dei så godt dei var i stand til, å få til litt til mat og klede. Men det var ikkje så mykje å hente, kvar hadde nok med sitt eige, og dagløna for arbeid i skuronn og potetopptaking ga ikkje dei store inntekter - av og til kunne ein mjølpose eller ein bit kjøt vera løn for arbeidet.

Strikkemaskina ga heller ikkje dei store inntekter, og etter kvart som bomull og nylon overtok klemarknadens vart det heilt slutt med denne.

Siri og Helga, dei to siste kvinnene i Småvika. Bildet er sannsynligvis tatt en gang i femtiåra og er utlånt av Ingebjørg Lund.

Sigrid Olsdtr. ble født 7. mars 1863 og døde 28. desember 1960. Helga Kitty Sandberg, Siri's datter, ble født 28. nov. 1898 og døde 10. aug. 1984.

Dei levde eit spartansk liv på alle måtar. Litt hjelp frå kommunen måtte til attåt det dei tek til sjølv, men så smånøgde som dei var på alle vis, var busuhaldsbudsjettet helst på eit uforsvarleg lågt nivå.

Som den siste av Småvikfolket, døydde Helga 10. august 1984 på Kolvereid aldersheim.

DIAMANTBRYLLUP

Hos Ingebjørg Lund har vi fått låne en utgave av avisas NAMDALEN fra mandag 22. oktober 1923. På avisas først side er det skrevet en artikkel om et diamantbryllup på Lund samme år. Brudeparet er (Georg) Andreas Petersen Lund (Andreas Minar) og Ellen Anna Olsdtr. Lund. Andreas døde 18. mai 1926 og Ellen Anna 12. november samme år.

Artikkelen er skrevet av Arne Storøy og vi gjengir den i sin helhet:

DIAMANTBRYLLUP

Den 9. d. m. feiredes diamantbryllup paa Lund i Kolvereid av Andreas Pettersen og Ellen Anna Olsdatter. Brudgommen er født den 11. december 1837 og bruden den 18. mai 1843. Denne sjeldne festlighet var selvfølgelig gjenstand for en almindelig opmerksomhet baade inden og utenfor distriktet.

I den anledning gik jeg til brudeparret for at faa vite litt om deres livshistorie og jeg lar brudeparret selv faa ordet; først brudgommen:

- Vi har hat mange baade mørke og lyse stunder i vort lange ekteskap, det har ikke altid været saa greit maa du tro. Jeg kom fra Trondhjem til Salen i 1861 hvor jeg fik arbeide hos Tore Bjerke, Heierdahl og konsul Ebel som dengang eiet det meste av hvad firmaet Collett eier der nu. Gescheften bestod av minering og skogsarbeide.

Andreas Pettersen Lund og hustru Ellen Anna. Bildet er også fra avisas Namdalens, mandag 22. oktober 1923.

Betalingen var utrolig høi i begyndelsen, 1/2 daler om dag, siden gik den ned til 2 ort. Der blev jeg saa kjendt med hende som 2 aar efter blev min kone. Siden flyttet vi til Hommelviken ved Salsvandet, derfra til Storø i Fjerangen, paa begge disse steder bodde vi i 4 aar. I 1875 bosatte vi os her paa Lund hvor vi siden har været. Vi ryddet vor lille jordflæk som da bare var sten, mose og skog og bygget en stue, den som vi endnu har.

- Saa var det livsforholdene siden, ymtet jeg frempaa.

- For at tjene til livsophold for mig og min familie maatte jeg være ute og slite hele aaret. En 6 ukers tid før jul reiste jeg til Aasværet paa storsildfiske, derfra til Lofoten paa vinterfisket for om vaaren at fortsætte videre til Finmarken paa lodde- og sommerfiske. I August en gang kom jeg atter hjem og det var ikke sjeldent at nettoutbyttet var likt nul, ja det kunde sogar hende at utgiften blev større end indtægten. Utover høsten drog jeg rundt med not bruk eller paa sildverking, bl. a. har jeg været notkar i Buø en 18 aar. Disse hårde tørn, strabadser, daglige sorger og bekymringer og den høje alder har jo bevirket at jeg ikke er mere til produktiv nytte for denne verden, men naar jeg er bra frisk, har jeg intet at klage for, bare gikten er litt lei nu og da.

Brudgommen tændte saa pipen, store røkskyer av ekte karvet blad steg som taake under taket. Jeg benyttet denne pause til at rette bruden nogen spørsmål om barndommen og eftertiden:

- Jeg er født paa Lilleveddemoen i Nærø. Da jeg blev saa omrent voksen maatte jeg ut for at tjene for mit brød. Omsider kom jeg til Saksen i Salen hvor jeg blev kjendt med Andreas. I alle disse aar har jeg forsøkt efter bedste evne at hjælpe min mand og holde huset sammen, det har Gudskelov ogsaa lyktes bra, og en ting er sikkert at vi altid har forstaat hverandre i sorg som i glæde saa paa den måten har vi en lys fortid at tænke tilbake paa.

- End familien da?

- Ja, vi har hat 6 barn, hvorav 3 er døde, 26 barnebarn og 27 barnebarnsbarn. Nogen i Amerika og en del her hjemme. Verden er slik, de kjære spredes rundt som løvet for høstvinden. En ting er det som jeg ogsaa maa nævne, det er den opmærksomhet som folk viser os nu ved vort diamantbryllup, du vet vi er meget begejstret for dette, vi har jo ikke været vant til saa meget og har derfor ogsaa smaa forandringer.

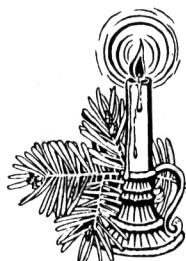
Kaffen var nu færdig, den smakte fortræffelig og samtalens kom ind paa andre ting.

Diamantbrudeparret er endda friskt og raskt, han utfører sammen med sin dattersøn det arbeide som tilkommer manden, hun steller baade i stuen og hjøset

og er heller ikke ræd for at staa i potetaakeren en dag hvis det kniper om.

Jeg vil paa min egen og andres vegne ønske diamantbrudeparret held og lykke i fremtiden og at vi endda længe kan faa lov at se disse to kjække gamle blandt os her i bygden.

Arne Storøy

SAMLER DU PÅ "KIKKERTEN"?

Vi har kjøpt inn en del tidsskriftholdere i papp, som egner seg godt til å samle utgaver av **KIKKERTEN** i. På pappkassettens rygg er det påsatt et merke med **KIKKERTEN**'s kjennetegn, det vi bruker øverst på bladets framside. Det er også satt av plass til å skrive på hvilke årganger kassetten inneholder.

Prisen er kr. 15,- pr. stk. For de som vil ha holderen tilsendt, kommer det porto i tillegg, for tiden kr. 10,-.

Dersom noen ønsker å kjøpe eldre utgaver av **KIKKERTEN**, har vi de fleste på lager (to eller tre utgaver er utsolgt). Prisen er kr. 15,- pr. stk. + evt. porto.

Bestilling mottas på telefon 077/98963 (Harald Grøtting) eller pr. kort/brev til: **KIKKERTEN**, v/Harald Grøtting, 7965 LUND.

OVERSIKT OVER ARRANGEMENT I JULA

2. juledag (26. desember) kl. 1400 - Julegudstjeneste i Salen kapell, med fakkeltog til juletrefesten i forsamlingshuset.
2. juledag (26. desember) kl. 1500 - Juletrefest i Salsnes forsamlingshus.
2. juledag (26. desember) kl. 2100 - Dansefest i Lund grengehус, med musikk av Bråtteng's.
3. juledag (27. desember) kl. 1100 - Julegudstjeneste i Lund kapell.
3. juledag (27. desember) kl. 1600 - Barnejuletrefest i Lund skole.
3. juledag (27. desember) kl. 2030 - Dansefest i Salsnes forsamlingshus, med musikk av Snorre's.
5. juledag (29. desember) kl. 1100 - Romjulsmarsj, start ved Lund Grengehус.

DØDE

27. nov. 1990

Fridhild Oselie Eiden
f. Haranes 6. okt. 1906

Sivilarkitekt MNAL, 7700 Steinkjer

**BOLIGHUS
TURISTANLEGG
KONTOR
FORRETNING
RESTAURERING
AREALPLANLEGGING**

INSTALLASJON

Har du planer om å BYGGE eller MODERNISERE?

Kontakt en av våre avdelingskontor for
planlegging, overslag og anbudsregning.

**NORD-TRØNDELAG
ELEKTRISITETSVERK**

Øivind Johansen AS

NAMSOS - (077) 72 434 - 73 855

**Byens største
utvalg i CD-plater
og spillere!**

Klubbaviser • Medlemsblad • Sirkulærer • Reklametrykk

- Hurtig levering
- Ta kontakt med oss
- Ring (077) 72 322-72 035
 - eller be om et besøk

HOJEMGRUPPEN A.S

Postboks 337 - 7801 Namsos - Tlf. (077) 72 322 - Fax. (077) 71 822

HOJEM
gruppen as

**DETTE BLADET ER SKREVET OG REDIGERT
MED DATAUTSTYR, LEVERT AV**

Karoliussen * Libris

Havnegt. 19, 7800 Namsos, tlf. 72080/72081

CENTRUM BIL AS
6650 SURNDAL
073-61 966

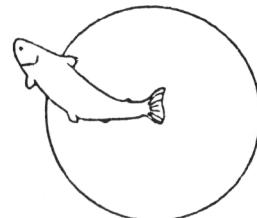

HANS & HENNES
FRISØRSALONG

Innehaver:
Anne Marie Amdal

En sikker leverandør

av kvalitetssmolt

KVERNVIK
SETTEFISK A/S

7817 Salsnes - Tlf.: (077) 86 333

service-mat

- for dine daglige innkjøp

LUND HANDEL

TELEFON (077) 98 966

**DIVERSE DAGLIGVARER — TIPPING
LOTTO — PENGELOTTERIET**

ORD OG UTTRYKK

- vinterrevvil'n
- melkeveien
- støkkerer
- reparere
- i jaftes
- i går aftes
- fôrkinn
- sjeldent og ekstra godt måltid
- tigåan
- innpåsliten
- nater
- forsterkning av ovennevnte ord (tigåan)
- sopin
- svolten
- hanna
- hennes
- rom
- lite småbruk el. tomt
- hautoillin
- svimmel, ør
- med kvart
- av og til
- karravoli (m/tjukk !)
- overlegen
- utombløkt
- opprådd
- verbarri
- brunbarket
- skieitt
- skiløype
- hælkjyteng
- tenåring, halvvoksen
- framvokstreng
- samme som ovennevnte ord
- hainn hejan opp
- det klarner opp etter uvær el. floing
- ãstajol (m/tjukk !)
- kåt, vill
- neijta
- bukhinna, rundt vomma på slaktet
- fagerhuva
- en av kumagene, hvor kvasst samles
- iatspeï'n
- nederst på ryggen, halebeinet
- hounnstyjtet
- tremst på halsen, hvor sveivlén er

B

Porto

TIL

Harald Grøtting

7965 LUND

KIKKERTEN utgis av A/L Lund grendelag

Redaksjon:

Reidunn Smnes Tlf. 98958

Rolf Jensen Tlf. 98950

Sturla Leirvik Tlf. 98962

Harald Grøtting Tlf. 98914

Abonnement 1991 (4 utgaver) kr. 60.-

Annonser: Annonsen kommer med i 4 utgaver og prisene pr. år er: Kr. 350.- for 1/4-s., kr. 600.- for 1/2-s. og kr. 1.000.- for 1/1-s.

Postgirokonto: 0823. 0 57 00 01

Bankgirokonto: 4467. 1 02 14 84

Returadresse: KIKKERTEN, A/L Lund grendelag, 7965 LUND